

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B. R. i B. R.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w S.
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 10 lutego 2012 r.,
zażalenia powodów
na postanowienie Sądu Okręgowego w S.
z dnia 28 kwietnia 2011 r.,

- 1) odrzuca zażalenie;
- 2) odstępuje od obciążenia powodów kosztami postępowania zażaleniowego należnymi stronie pozwanej;
- 3) przyznaje adwokatowi P. N. ze środków budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodom z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 15 marca 2011 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił wniosek powodów o ustanowienie innego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego, w związku ze stwierdzeniem braku podstaw do sporządzenia takiej skargi przez pełnomocnika ustanowionego dla powodów poprzednio. Powodowie wnieśli zażalenie na to postanowienie do Sądu Apelacyjnego, który przekazał je Sądowi Okręgowemu, a ten odrzucił je postanowieniem z 28 kwietnia 2011 r.

W zażaleniu na postanowienie z 28 kwietnia 2011 r. powodowie zarzucili, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 117 § 2 i 5 k.p.c. oraz art. 5 k.p.c. Powodowie wnieśli o jego uchylenie oraz o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w S. z 15 marca 2011 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w celu wyznaczenia powodom innego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepisem rozstrzygającym o dopuszczalności wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego jest art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c. Na mocy tego przepisu zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Ponadto, zgodnie z art. 394¹ § 2 k.p.c. w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie można wnieść także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c. (postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania), a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Przepisy te w sposób wyczerpujący określają rodzaj postanowień, które mogą być przedmiotem zażalenia do Sądu Najwyższego. W tej grupie nie mieści się postanowienie Sądu Okręgowego z 28 kwietnia 2011 r.

zaskarżone przez powodów. W szczególności, postanowienie to nie może być uznane za postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, gdyż nie zamyka czynności procesowych zmierzających do rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu, za to dotyczy kwestii incydentalnej dla tego postępowania.

Pełnomocnik procesowy z urzędu został dla powodów wyznaczony w celu umożliwienia im wystąpienia z nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia w postaci skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym właściwym do rozpoznania tych skarg obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (art. 87¹ § 1 k.p.c.), którego celem jest zapewnienie właściwego i kompetentnego opracowania środka zaskarżenia. Pełnomocnik z urzędu ma obowiązek rozważenia okoliczności sprawy i podjęcia decyzji co do tego, czy istnieją podstawy do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia. Jeżeli nie stwierdzi podstaw do wniesienia skargi, postępuje zgodnie z art. 118 § 5 k.p.c. Innego adwokata z urzędu wyznacza się dla strony tylko wówczas, gdyby opinia o braku podstaw do wniesienia skargi została opracowana bez zachowania zasad należytej staranności (art. 118 § 6 k.p.c.). Korzystanie z pomocy prawej pełnomocnika z urzędu, wynagradzanego ze środków budżetowych nie oznacza, że strona może domagać się zmiany wyznaczonego jej pełnomocnika, gdy jego ocena podstaw do wystąpienia z nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia do Sądu Najwyższego jest odmienna od oceny prezentowanej przez stronę. Przyjęcie takiego założenia stanowiłoby zaprzeczenie sensu unormowania z art. 87¹ § 1 k.p.c. i samej instytucji pomocy prawnej oferowanej przez wykwalifikowanych pełnomocników procesowych.

Z tych przyczyn na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ i art. 370 k.p.c., zażalenie powodów podlegało odrzuceniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 29 października 2008 r., IV CZ 73/08, nie publ., z 2 kwietnia 1998 r., II UZ 26/98, OSNP 1999, nr 9, poz. 320). Uwzględniając sytuację materialną powodów, ujawnioną i ich oświadczeniach majątkowych oraz charakter sprawy, Sąd Najwyższy odstąpił od obciążania powodów kosztami postępowania należnymi stronie pozwanej w postępowaniu zażaleniowym (art. 102 k.p.c.).

Pełnomocnikowi reprezentującego skarżących z urzędu w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy przyznał wynagrodzenie ze środków budżetowych Sądu, który ustanowił dla skarżącego fachowego pełnomocnika, zgodnie ze stawkami oznaczonymi w § 2 ust. 3 i § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).